

Plan održive mobilnosti (SUMP) unutar nacionalne legislative

Doc. dr. sc. Marko Šošarić

Rijeka, 4. lipnja 2019.

Sadržaj

01 Što su to Planovi održive mobilnosti (SUMP-ovi)?

02 Legislativa i zakonske osnove za provođenje SUMP-a

03 Odnos SUMP-a i prostorno-planske dokumentacije

04 Kako integrirati SUMP u planove prostornog razvoja?

Plan održive mobilnosti ?

Strateški plan razvoja prometnog sustava s naglaskom na potenciranje korištenja održivih načina prometovanja (biciklizam, pješачenje, javni prijevoz) u svrhu zadovoljavanja potreba stanovnika za mobilnošću uz što manje generiranje eksternih troškova prometa.

Jasna vizija, svrha i mjerljivi ciljevi

Racionalnost, pravednost i kvaliteta

Integracija, revizija, participacija

Legislativa i zakonske osnove za provođenje SUMP-a

Politika održive mobilnosti u EU

- Zelena knjiga (Green Paper)
- Bijela knjiga (White Paper)
- Izvješće o Akcijskom planu o urbanoj mobilnosti – 2008.g
- Strukturni i kohezijski fondovi za sufinanciranje
- Urban Mobility Package – 2013.g
- (Guidelines)

EU ističe da se SUMP treba prilagoditi specifičnim potrebama i postojećim praksama planiranja u svakoj državi članici i njihovim lokalnim vlastima.

Politika održive mobilnosti u RH

- SUMP-ovi u Hrvatskoj nisu zakonski definirani
- nisu donesene nacionalne smjernice za njihovu pripremu
- nisu povezani s nacionalnim izvorima financiranja

Iako postoje ciljevi održivosti i politička potpora za SUMP, sudjelovanje javnosti i tehničke mogućnosti za pripremu SUMP-a su ograničene (*Strategija prometnog razvoja RH 2014. – 2030.g*)

Dokumenti prostornog uređenja

01

**Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske
(Program, Izvješće o stanju u prostoru)**

02

Prostorni planovi

03

Urbanistički planovi

Ciljevi prostornog uređenja

- ravnomjeran prostorni razvoj
- prostorna održivost
- razumno korištenje
- ...
- **odgovarajući prometni sustav, osobito javni prijevoz**
- **opskrba i pristupačnost za potrebe različitih skupina stanovništva**
- ...

Odnos prostornih i prometnih planova

Prostorni planovi

1. Strategija prostornog uređenja države
2. Prostorni plan županije
3. Prostorni plan uređenja općine ili grada, i GUP
4. UPU
5. DPU
6. Urbanistički projekt
7. Urbanističko rješenje

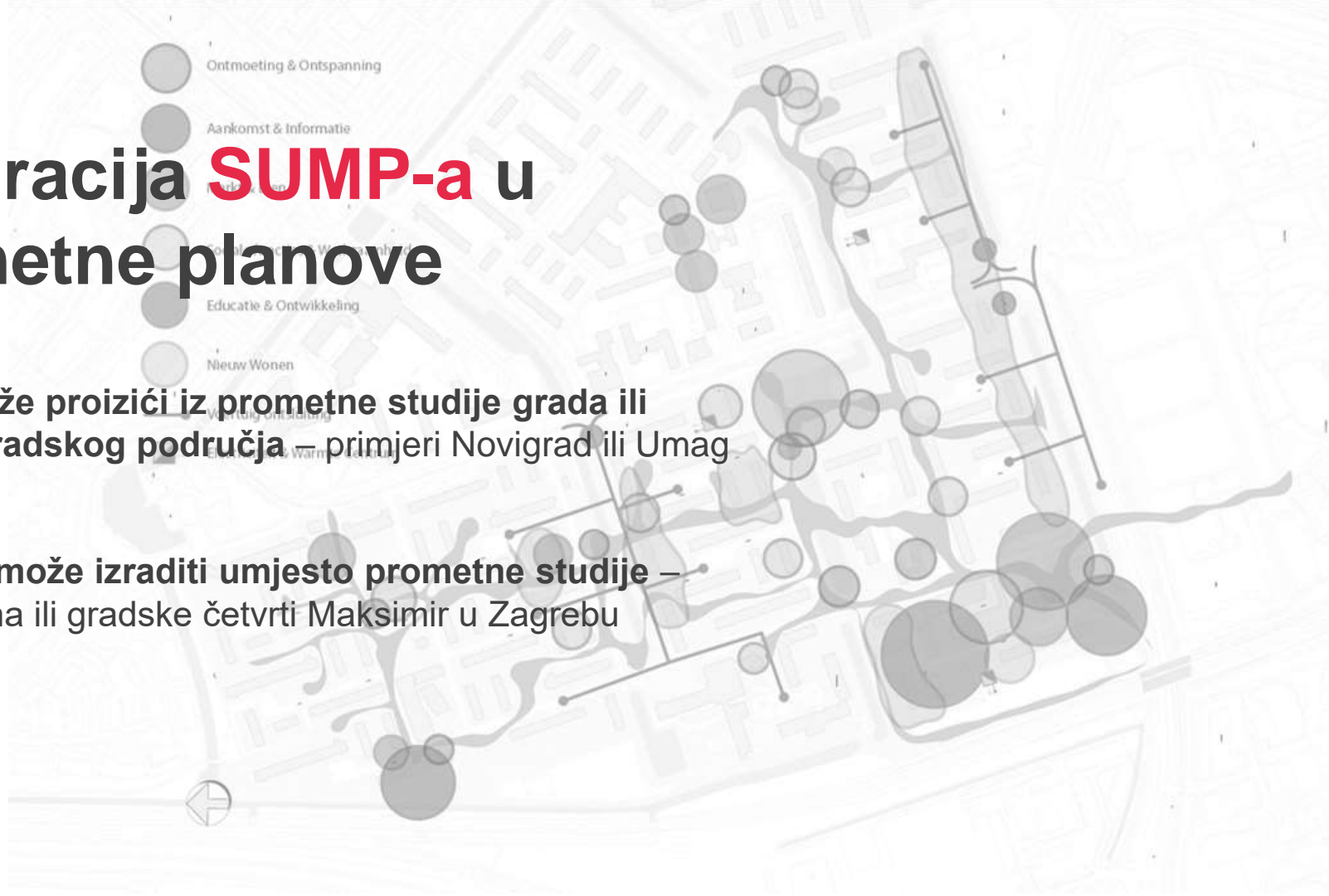
Prometni planovi

1. Strategija prometnog razvitka države
2. Prometna studija (masterplan) funkcionalne regije
3. Prometna studija županije
4. Prometna studija grada (općine) - SUMP
5. Prometna studija manjeg područja (naselje, blok) - SUMP
6. Prometna studija objekta
7. Prometna studija složenog raskrižja
8. Prometni elaborat

Integracija **SUMP-a** u prometne planove

SUMP može proizići iz prometne studije grada ili manjeg gradskog područja – primjeri Novigrad ili Umag

SUMP se može izraditi umjesto prometne studije – primjer Nina ili gradske četvrti Maksimir u Zagrebu

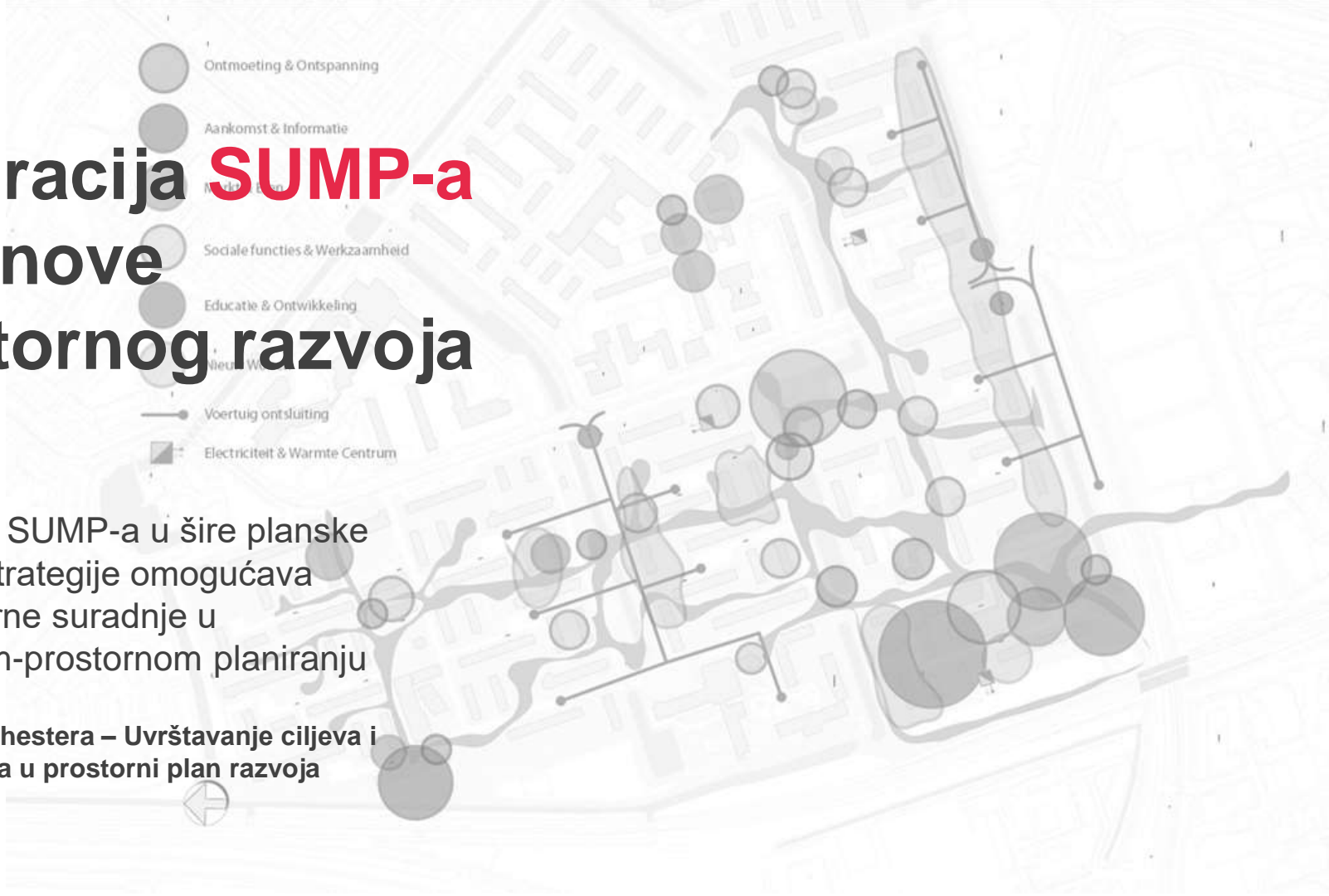

Integracija **SUMP-a** u planove prostornog razvoja

- Ontmoeting & Ontspanning
- Aankomst & Informatie
- Sociale functies & Werkzaamheid
- Educatie & Ontwikkeling
- Voertuig ontsluiting
- Electriciteit & Warmte Centrum

Integracija SUMP-a u šire planske razvojne strategije omogućava međuresorne suradnje u prometnom-prostornom planiranju

Primjer Manchester – Uvrštavanje ciljeva i mjera SUMP-a u prostorni plan razvoja

Integracija **SUMP-a** u planove prostornog razvoja

Primjeri:

Planom su definirane i osnovne mjere sprječavanja nepovoljnog utjecaja na okoliš. Posebno su važne mjere u sferi cestovnog prometa gdje se naglašava:

- *poticanje korištenja prijevoznih sredstava koja su glede sagorijevanja fosilnih energenata **najštedljivija**, te da ispušni plinovi sadrže **što manje štetnih tvari po okoliš**, tj. takva prijevozna sredstva koja su novijeg datuma i ona na alternativna goriva*
- *sprečavati negativni utjecaj prometnica **sadnjom zaštitnog zelenila** te postavljanjem akustičnih i vizualnih barijera.*

Integracija **SUMP-a** u planove prostornog razvoja

Primjeri:

*Plan može provoditi izradom studija, idejnih rješenja, odnosno stručnih podloga, kojima će se sagledati prometni i drugi infrastrukturni sustavi u cjelini ili parcijalno. Pri tome predložena rješenja mogu i odstupiti od planiranih, ukoliko se kroz izradu tih studija, idejnih rješenja, odnosno stručnih podloga dokaže da je takvo **rješenje racionalnije i tehnički ispravnije***

*Ovom odredbom omogućeno je **kreiranje održivih prometnih rješenja** u skladu s najnovijim znanstvenim i stručnim dostignuća iz područja prometa i transporta bez nelogičnih ograničenja koja mogu biti uzrokovana krutim prostornim planovima*

Integracija **SUMP-a** u planove prostornog razvoja

Primjeri:

*Generalna primjedba na Prostorni plan s gledišta održivih oblika prometovanja je to što Planom nije definiran **prijedlog sustavnog razvitka mreže biciklističkih staza** i to u sljedećim izmjenama i dopunama treba ispraviti.*

*Zbog sve veće popularnosti biciklističkog prometa i njegove održivosti Planom bi trebalo **obvezati na izgradnju biciklističkih staza i trakova** prilikom izgradnje svih novih važnijih prometnica i rekonstrukcije postojećih gdje god to prostorne mogućnosti dozvoljavaju bez obzira na možebitno povećanje u iznosu investicije*

Integracija **SUMP-a** u planove prostornog razvoja

Primjeri:

*Biciklistički promet je obrađen u svim DPU-ovima, te su koridori za biciklističke staze predviđeni duž glavnih prometnica. Međutim, njihova realizacija se samo preporuča i nije obvezujuća **te bi je trebalo definirati kao obvezujuću***

*Prema Planu, predviđa se uređenje planiranih parkirališta kao **zelenih parkirališta** s visokim zelenilom po načelu jedno stablo na četiri parkirna mjesta ...*

*U Planovima su dana prometna rješenja koja su izrađena kao poprečni presjeci cesta i ulica. Prikazana je shema emisije štetnih plinova i buke iz vozila što pokazuje **razvijenu svjesnost o zaštiti okoliša.***

Kako integrirati **SUMP** u planove prostornog razvoja?

- Definiranje SUMP-a u prometno-prostornim strategijama na razini države
- Donošenje nacionalnih smjernica za izradu SUMP-a
- Uvođenje brige u razvitku prometa u gradovima s nacionalne razine (MPPI)
- Omogućiti izmjenu Prostornih planova prema načelima SUMP-a
- Omogućavanje izmjene prometnih koridora u Prostornim planovima prema zaključcima SUMP-a
- Usklađivanje Urbanističkih planova sa zaključcima SUMP-a
- Uvesti obvezu izrade SUMP-a kao stručne podloge u izradi prostornog plana svake razine
- Uvesti obvezu provođenja mjera predloženih starteškm dokumentima

Pitanja i Rasprava